

DE VLAAMSE MINISTER VAN JUSTITIE EN HANDHAVING, OMGEVING, ENERGIE EN TOERISME,

NOTA AAN DE VLAAMSE REGERING

Betreft:

- voorontwerp van decreet tot wijziging van het decreet van 8 maart 2013 betreffende de organisatie van de hulp- en dienstverlening aan gedetineerden, wat betreft de bepalingen omtrent gegevensverwerking en informatie-uitwisseling
- Tweede principiële goedkeuring

Het decreet van 8 maart 2013 betreffende de organisatie van de hulp- en dienstverlening aan gedetineerden moet met de komst van de Algemene Verordening Gegevensbescherming gewijzigd worden met het oog op de gegevensverwerking- en uitwisseling in dit kader. Concreet gaat het om volgende wijzigingen en aanpassingen:

- De aard van de (persoons)gegevens die verwerkt en/of gedeeld worden om een begeleidingsaanbod op maat te kunnen voorzien, wordt verduidelijkt en er wordt een decretale basis voor de verwerking van deze gegevens gecreëerd;
- Om de praktische organisatie van het hulp- en dienstverleningsaanbod mogelijk te maken moeten er ook gegevens gedeeld worden met de FOD Justitie. De manier van deze informatiedeling wordt door deze wijziging vastgelegd.
- De reikwijdte van het nieuw ontwikkelde digitaal systeem ter ondersteuning van de gegevensverwerking en -uitwisseling en de bewaartermijn van de gegevens in het digitaal systeem wordt vastgelegd.

1. SITUERING

A. BELEIDSVELD/INHOUDELIJK STRUCTUURELEMENT/BELEIDSDOELSTELLING

Overeenkomstig operationele doelstelling 5.3.2.1 van de beleidsnota Justitie en Handhaving 2019-2024 wordt ingezet op een responsabiliserende begeleiding van delinquenten, binnen en buiten de gevangenis, om te werken aan schuldinzicht, hun re-integratie te bevorderen en recidive te beperken. Om hulp- en dienstverlening aan gedetineerden te kunnen organiseren, en om begeleiding op maat te kunnen bieden, zeker voor daders met complexe (multi-)problematieken, is sectoroverschrijdende samenwerking noodzakelijk.

Gegevensverwerking door en informatiedeling tussen de verschillende betrokken diensten, in functie van de praktische organisatie van de hulp- en dienstverlening, maar ook in functie van de afstemming en opvolging van trajecten, maakt hier een belangrijk deel van uit. Het decreet van 8 maart 2013 voorziet dan ook in een kader voor deze gegevensverwerking en -uitwisseling.

B. VORIGE BESLISSINGEN EN ADVIEZEN

Het bijgaande voorontwerp van decreet werd aangepast aan het wetgevingsadvies nr. 2020/111 van 9 april 2020.

Het ontwerp van decreet kreeg een eerste principiële goedkeuring op de Vlaamse Regering op 24 april 2020.

De Vlaamse Raad voor Welzijn, Volksgezondheid en Gezin verleende op 13 mei 2020 zijn advies (met kenmerk VlaamseRaadWVG_IK_20200513_Gegevensverwerking hulp- en dienstverlening gedetineerden_ADV DEF) en liet weten geen fundamentele opmerkingen te hebben bij dit voorontwerp van decreet.

De Vlaamse Toezichtcommissie voor de verwerking van persoonsgegevens ("VTC") gaf op 28 mei 2020 een gunstig advies (advies wetgeving VTC nr. 2020/12 van 28 mei 2020): "De VTC is van oordeel dat het voorgelegde voorontwerp voldoende waarborgen zou kunnen bieden wat de bescherming van de persoonsgegevens van de betrokkenen betreft."

In artikel 4 van het voorontwerp van decreet werd op vraag van de VTC wel geconcretiseerd welke categorieën van persoonsgegevens zullen worden verwerkt bij de deelnemers- en aanwezigheidslijsten.

2. INHOUD

A. ALGEMENE TOELICHTING

Op 8 maart 2013 heeft de Vlaamse Regering het decreet betreffende de organisatie van de hulp- en dienstverlening aan gedetineerden goedgekeurd (hierna: het decreet van 8 maart 2013).

Dit decreet vormt het kader waarbinnen de hulp- en dienstverlening aan gedetineerden georganiseerd kan worden. Het betreft een model van samenwerking tussen en coördinatie van verschillende beleidsdomeinen betrokken op deze hulp- en dienstverlening. In een laatste hoofdstuk van dit decreet wordt de gegevensverwerking en -uitwisseling verfijnd.

Het decreet van 8 maart 2013 kreeg in datzelfde jaar een besluit van 13 december 2013 van de Vlaamse Regering tot uitvoering van hoofdstuk 3 van dit decreet dat de werking van de beleidsorganen op bovenlokaal en lokaal niveau verder concretiseert.

In het decreet van 6 juli 2016 betreffende diverse bepalingen betreffende het beleidsdomein Welzijn, Volksgezondheid en Gezin werden twee wijzigingen doorgevoerd aan het decreet van 8 maart 2013. Aan artikel 14 werd een vierde lid toegevoegd dat stelt dat het identificatienummer van het Rijksregister en van de Kruispuntbank van de Sociale Zekerheid gebruikt mag worden voor de gegevensuitwisseling tussen de beleidscoördinatoren, de personen belast met de trajectbegeleiding, de ondersteuning en de actoren. Aan artikel 16 werd een lid toegevoegd dat de verantwoordelijkheid over de inhoud van het digitale systeem en het zorgvuldig gebruik van al dan niet persoonsgegevens, verkregen via het digitale systeem, verduidelijkt.

De hulp- en dienstverlening aan gedetineerden zelf wordt binnen de gevangismuren

uitgerold. Een goede afstemming en samenwerking met het directoraat-generaal Penitentiaire Inrichtingen (hierna: DG EPI) is dan ook onontbeerlijk. Deze afstemming en samenwerking kreeg in 2014 vorm in een samenwerkingsakkoord tussen de Federale Staat, de Vlaamse Gemeenschap en het Vlaams Gewest inzake de hulp- en dienstverlening aan gedetineerden (hierna: het samenwerkingsakkoord), dat het akkoord van 1994 vervangt. Dit samenwerkingsakkoord diende nog decretaal verankerd te worden door zowel de Vlaamse als de Federale wetgever. Bij het voorleggen van het instemmingsdecreet bij dit samenwerkingsakkoord heeft de Commissie voor de bescherming van de persoonlijke levenssfeer (CBPL) op 24 februari 2016 een negatief advies geformuleerd, specifiek voor wat betreft enkele bepalingen inzake gegevensverwerking en –uitwisseling. Om tegemoet te komen aan de geformuleerde opmerkingen en het in ontwikkeling zijnde regelgevend kader voor de gegevensverwerking en –uitwisseling met betrekking tot de hulp- en dienstverlening aan gedetineerden werd, in overleg met DG EPI, de tekst van het samenwerkingsakkoord geëvalueerd. Het samenwerkingsakkoord wordt momenteel op basis van deze evaluatie bijgestuurd.

Door de vereisten die de verordening (EU) 2016/679 van het Europees Parlement en de Raad van 27 april 2016 betreffende de bescherming van natuurlijke personen in verband met de verwerking van persoonsgegevens en betreffende het vrije verkeer van die gegevens en tot intrekking van richtlijn 95/46/EG (Algemene Verordening Gegevensbescherming) bevat, was het noodzakelijk om het decreet van 8 maart 2013 aan te passen. In artikelen 80 en 81 van het decreet van 8 juni 2018 houdende de aanpassing van de decreten aan de Algemene Verordening Gegevensbescherming, werden een aantal wijzigingen aan het decreet van 8 maart 2013 aangebracht om het in overeenstemming te brengen met de bepalingen van deze verordening. Zo werden onder meer alle verwijzingen naar de vroegere Privacywet van 8 december 1992 vervangen door de correcte verwijzingen naar de Algemene Verordening Gegevensbescherming.

Sinds de komst van de Algemene Verordening Gegevensbescherming en door de verwerking van het advies van de CBPL van 24 februari 2016 bij het samenwerkingsakkoord, kwamen een aantal gewijzigde inzichten inzake de gegevensverwerking en gegevensdeling in het kader van hulp- en dienstverlening aan gedetineerden, tot stand. Als gevolg daarvan wordt een ontwerp tot wijziging van het decreet van 8 maart 2013 voorgelegd. De wijzigingen en aanvullingen in dit ontwerp zijn eerder inhoudelijk van aard, in tegenstelling tot de hoofdzakelijk technische wijzigingen die naar aanleiding van de artikelen 80 en 81 van het decreet van 8 juni 2018 houdende de aanpassing van de decreten aan de Algemene Verordening Gegevensbescherming werden aangebracht.

De wijzigingen en aanvullingen in dit ontwerp betreffen concreet:

- De aard van de (persoons)gegevens die verwerkt en/of gedeeld worden: Om een begeleidingsaanbod op maat van daders te voorzien in de gevangenis, kan het noodzakelijk zijn om bepaalde bijzondere categorieën van persoonsgegevens (bijvoorbeeld betreffende de gezondheid van de gedetineerde) en/of gegevens inzake veroordelingen of strafbare feiten te verwerken. Dit soort gegevens mag enkel onder bepaalde voorwaarden verwerkt worden. Onder andere dient er een decretale basis voor de verwerking te zijn. Hierin wordt met voorliggende wijziging voorzien.
- Informatiedeling: Het is duidelijk dat – in functie van de praktische organisatie van de hulp- en dienstverlening – een zekere informatiedeling met de federale overheidsdienst Justitie noodzakelijk is. Meer bepaald zullen deelnemers- en aanwezigheidslijsten aan de penitentiaire administratie bezorgd worden. Zo kan de gevangenisdirectie controleren of gedetineerden mogen deelnemen aan het aanbod, kunnen beambten gedetineerden naar de juiste locatie binnen de gevangenis brengen, en kunnen gedetineerden, zoals bepaald in de basiswet van 12 januari 2005 betreffende het gevangeniswezen en de rechtspositie van de gedetineerden, een vergoeding krijgen voor het volgen van bepaalde (beroeps)opleidingen binnen de gevangenis. Met deze

toevoeging wordt tegemoet gekomen aan de opmerkingen van de CBPL uit 2016 op het samenwerkingsakkoord (cfr. supra).

Op vraag van de VTC werden ook de categorieën van persoonsgegevens die verwerkt worden in deze lijsten geconcretiseerd. Wat betreft de deelnemerslijsten gaat het om de identificatiegegevens van de gedetineerde, de gegevens met betrekking tot de concrete verblijfplaats van de gedetineerde in de gevangenis en gegevens met betrekking tot het aanbod. Wat de aanwezigheidslijsten betreft, gaat het om de identificatiegegevens van de gedetineerde, de gegevens met betrekking tot het aanbod en de aanwezigheidsstatus van de gedetineerde.

- De reikwijdte van het digitaal systeem: Bij de opmaak van de behoefteanalyse voor een nieuw digitaal systeem in 2018, bleek dat het systeem enkel gebruikt zal worden voor de praktische organisatie van het aanbod. Artikel 16 wordt in deze zin aangepast.
- De bewaartermijn van gegevens in het digitaal systeem: Artikel 5, e van de Algemene Verordening Gegevensbescherming bepaalt dat de verwerking van persoonsgegevens toereikend en ter zake dienend moet zijn en beperkt moet blijven tot wat noodzakelijk is voor de doeleinden waarvoor deze gegevens verwerkt worden. Dit impliceert dat ervoor gezorgd moet worden dat de opslagperiode van de persoonsgegevens tot een strikt minimum beperkt moet worden. De bewaartermijn voor gegevens in het digitaal systeem wordt daarom beperkt tot 1 jaar na de laatste deelname aan het aanbod, of eerder wanneer de gedetineerde daarom vraagt.

B. TOELICHTING BIJ DE ARTIKELEN

Voor de artikelsgewijze bespreking verwijzen we door naar de memorie van toelichting bij het ontwerp van wijzigingsdecreet.

3. BESTUURLIJKE IMPACT

A. BUDGETTAIRE IMPACT VOOR DE VLAAMSE OVERHEID

Het voorontwerp van decreet tot wijziging heeft geen weerslag op de begroting van de Vlaamse Gemeenschap. De uitvoering ervan blijft binnen de huidige beschikbare begrotingskredieten. Voorliggend ontwerp van decreet tot wijziging heeft dus ook geen budgettaire weerslag.

Het gunstig advies van de Inspectie van Financiën werd verleend op 9 april 2020.

Aangezien dit voorontwerp van decreet de ontvangsten en uitgaven van de Vlaamse overheid niet beïnvloedt, is in toepassing artikel 31, §2, 2° van het besluit van de Vlaamse regering van 17 mei 2019 ter uitvoering van de Vlaamse Codex Overheidsfinanciën van 29 maart 2019 het akkoord van de Vlaamse minister van begroting niet vereist.

B. ESR-TOETS

Er is geen ESR-impact.

C. IMPACT OP HET PERSONEEL VAN DE VLAAMSE OVERHEID

Het ontwerp van decreet tot wijziging heeft geen invloed op het personeelsbestand en de personeelsbudgetten.

D. IMPACT OP DE LOKALE EN PROVINCIALE BESTUREN

Het voorontwerp van decreet tot wijziging heeft geen invloed op de lokale besturen.

4. VERDER TRAJECT

Na de tweede principiële goedkeuring zal de minister, bevoegd voor Justitie en Handhaving het advies inwinnen van de Raad van State, met verzoek het advies mee te delen binnen een termijn van dertig dagen. Na verwerking van het advies van de Raad van State zal het voorontwerp van decreet geagendeerd worden voor definitieve goedkeuring.

5. VOORSTEL VAN BESLISSING

De Vlaamse Regering beslist:

- 1° haar principiële goedkeuring te hechten aan het bijgaande voorontwerp van decreet tot wijziging van het decreet van 8 maart 2013 betreffende de organisatie van de hulp- en dienstverlening aan gedetineerden, wat betreft de bepalingen omtrent gegevensverwerking en informatie-uitwisseling en aan de bijhorende memorie van toelichting;
- 2° de Vlaamse minister, bevoegd voor Justitie en Handhaving te gelasten over voornoemd voorontwerp van decreet het advies in te winnen van de Raad van State, met verzoek het advies mee te delen binnen een termijn van dertig dagen, zoals bepaald in artikel 84, §1, eerste lid, 2°, van de gecoördineerde wetten op de Raad van State.

De Vlaamse minister van Justitie en Handhaving, Omgeving, Energie en Toerisme,

Zuhail DEMIR

Bijlagen:

- Voorontwerp van decreet tot wijziging van het decreet van 8 maart 2013 betreffende de organisatie van hulp- en dienstverlening aan gedetineerden, wat betreft de bepalingen over gegevensverwerking en informatie-uitwisseling
- De memorie van toelichting
- Advies Vlaamse Raad voor Welzijn, Volksgezondheid en Gezin van 13 mei 2020
- Advies Vlaamse Toezichtcommissie voor de verwerking van persoonsgegevens van 28 mei 2020